

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Атанас Атанасов

**За дисертационния труд на Весела Кирилова Хаджиниколова
„Сценичната акробатика в пластическата култура на актьора“
За придобиване на образователната и научна степен „Доктор“.**

**НАТФИЗ „Кр. Сарафов“,
Факултет „Сценични изкуства“.**

Весела Хаджиниколова е дипломирана актриса в НАТФИЗ „Кр.Сарафов“ в специалността „Актьорско майсторство за куклен театър“ /Проф. Б. Лунгов/. Продължава своето обучение и до момента притежава завидна колекция от дипломи и сертификати за професионална квалификация:

- Магистър по „Хореографска режисура на съвременен танцов театър и арт мениджмънт” - ВСУ ”Черноризец Храбър”,
- „Педагогика на преподаването“- СУ „Свети Климент Охридски“,
- „Комплексна командос подготовка“ /3-та бойна степен/,
- „Професионален Бодигардинг“,
- Инструктор по „Специализиран ръкопашен бой“ /СРБ/ в „Международна Академия Командос“,
- Войнско звание „Лейтенант“ /Съюз на българските командоси/...

От 2004-та до настоящия момент е преподавател по „Сценична, Танцова и Въздушна акробатика“ в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“.

Намирам, че настоящото научно изследване на Весела Хаджиниколова за надграждане на комплексни професионално-творчески умения е закономерен акт. Основанията ми за висока оценка при избора и разработката на темата на дисертационното изследване са следните:

1. Актуалността и възможностите за формиране на нестандартен психо-физически актьорски изказ в сценичното действие /Драматургични жанрове и Постановъчни подходи/.

Смятам, че това е една от големите заслуги на дисертационния труд. Пристрастията ми към физическата рефлексия в сценичния изказ е резултат на дългогодишната ми актьорска и постановъчна дейност и води началото си от обучението ми в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ и срещите ми с личности като Герда Глоке, Маша Хаджийска, Вельо Горанов, Проф. Васил Инджев, Проф. Анастасия Савинова... Това е и причината в обучението на студентите си по „Актьорство за драматичен театър“ да възлагам сериозна роля на осмисления и култивиран психо-физически инструментариум. Двете популярни тези за пътя към сценичния образ - „Отвътре-навън“ и „Отвън-навътре“ са порочни и капсулират актьорската професия в зоната на имитативното творчество. В този смисъл, Втора глава на дисертацията „Методически полета на сценичната акробатика“ дава категоричен отговор за значението на дисциплината „Сценична акробатика“. В нея умело е следван и развит възгледът на Жан Льокок: „Тялото знае неща, за което умът е невежа“.

Според Весела Хаджиниколова, в процесите на Проучване, Разбиране и Усещане на физическото тяло: „...се осъществява и сериозен (с по-голяма категоричност) тренинг на психотехниката - воля, смелост, разпределено внимание, прецизност, образно мислене, динамика в движението, преодоляване на предразсъдъци („аз не мога“), концентрация, абсолютна координация и т.н.“ Към този цитат бих добавил и развитата от Весела Хаджиниколова позиция за екипната ангажираност и отговорност в превенцията на екстремни сценични ситуации. И още: „В Сценичната акробатика е важен **не** резултатът на

всяка цена както в Спортната и Приложната акробатика, а пътят, който бъдещият актьор извървява, извайвайки не само своето тяло като основен негов инструмент, а и калявайки своя **характер**“. В никакъв случай не си позволявам да твърдя, че подобна констатация е откритие, но в същото време не мога да не поставя акцент върху ролята, която Весела Хаджиниколова отрежда на дисциплината за формирането на пълноценна творческа природа.

2. Ограниченият брой на значими изследователски разработки по темата.

3. Практико-приложните възможности, залегнали в педагогическата методология на кандидата.

Целите, етапите в работния процес и изводът за крайните резултати в обучението на студентите в дисциплината „Сценична акробатика“ са развити и дефинирани в Глава трета. Екипната ни работа през годините ми дава основание да твърдя, че педагогическият подход на Весела Хаджиниколова е високо оценяван от нейните възпитаници и има съществен принос в реализацията на дипломните спектакли.

Позволявам си да споделя и една препоръка към авторката във връзка с прекомерното използване на понятието „Вариативност“. Независимо от четливото смислово значение при неговата употреба, се създава впечатление за известна претенциозност на изказа. В Уводът на дисертацията и приложенияте от авторката работни дефиниции са отбелязани и синонимите на това понятие (разновидност, вариация, комбинация, нюанс...). В доста от случаите, те по-успешно биха могли да формират словесния баланс.

4. Основната специалност на Весела Хаджиниколова.

Тя е гаранция за обективен анализ на принципно непредвидимата в своята спонтанност актьорска природа и механизмите за нейното целево сценично овладяване.

5. В заключение оценявам за обективни разписаните от авторката научни приноси и по своята значимост отбелязвам:

1. Диференциацията между Спортната и Сценичната акробатика.
2. Осъвременената методика по Сценична акробатика и практическата и приложимост в обучението на студентите по „Актьорство за драматичен театър“.
3. Паралелът и пресечните точки между Сценичната акробатика и Калистениката и възможностите за своеобразен интердисциплинарен синтез.

Качествата на предложения дисертационен труд ми дават категорично основание да препоръчам на научното жури да присъди на Весела Хаджиниколова образователната и научна степен „Доктор“.

Гласувам с „ДА“.

Проф. д-р Атанас Атанасов.....

Септември, 2022 г./ София